

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 "  
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

#### Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Staem trgu h. št. 16.

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:  
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:  
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

## O prihodnji volitvi ljubljanskega mesta.

Pri zadnjem shodu političnega društva „Slovenije“ bil je na vrsti tudi razgovor o prihodnji volitvi mesta ljubljanskega, kakor smo že v zadnjem listu na kratko omenili.

V tej zadevi je govoril dr. Costa povdarjaje, da je politični stan pri nas jako žalosten, posebno v Ljubljani. Nekdaj so Hrvati, celo Čehi, na nas gledali in nas zavidali, da smo v mestnem odboru ljubljanskem imeli večino in zmagovali tudi pri volitvah v deželni zbor. Kaki pa so naši poslanci, namreč poslanci mesta ljubljanskega, v deželnem in državnem zboru? Človek se jih skoraj sramuje. V Ljubljani zdaj nimamo le dveh strank, ampak imamo jih več, staro in mladoslovence, in nemškutarje in take, ki z nobenimi teh ne držé. Ako bi imeli pri volitvah boj le z mladimi, lahka bi nam bila zmaga; a zdaj se rujejo mi med seboj, tretji, nemškutar se nam pa smeja in zmaguje. Pri tem pa še politično življenje v Avstriji čedalje bolj peša, ljudstvo obupuje in postaja nemarno ter ima čedalje manj veselja do političnega gibanja.

Govornik potem predlaga, da bi društvo „Slovenija“ za Ljubljano ne stavilo svojega kandidata, marveč da bi se povabili prihodnji četrtek vsi volilci k pomenkovanju zaradi tega.

Ta predlog, ki se je pozneje sprejel, se gledé na razmere mesta ljubljanskega nam popolnoma srečen zdi. Obe stranki naši, mlada in stara, ste vsaka za-se proti močni, nepretrgani falandi c. k. uradnikov in njihovih pri-

vržencev preslabi, popolnoma ob moč; vrh tega je še mnogo sicer nam prijaznih volilcev ki bi ne šli volit ali morda volili celo nasprotnika nemškutarja, če bi obe slovenski stranki nastavile vsaka svojega kandidata; tako bi oba skup gotovo dobila manj glasov, kakor eden kandidat obojne slovenske stranke.

To se je povdarjalo tudi pri shodu „Slovenije“. Nasvetovalo se je, da bi se Slovenci v tem slučaju sporazumeli in potem vsi glasovali za obojnega kandidata. To pa ni naloga društva „Slovenije“, marveč shoda volilcev, ktere naj bi v ta namen društvo povabilo k pogovoru.

Stavil se je tudi potem predlog, da bi se izvolil iz zbora poseben komité nalašč za to, da bi glede volitve ne samo mesta ljubljanskega, ampak tudi po deželi, stopil v zvezo z mladimi ter posredoval zaradi kandidata: a dr. Costa opozori na to, da bi bil tak sklep zoper postavu, se ne glasuje zanj, ampak izreče se želja, da bi se ta namen skušal doseči po privatni poti.

Na to se je sklenilo, povabiti volilce ljubljanskega mesta v soboto 22. t. m. v čitalnično dvorano, da se zedinijo zaradi kandidata, za ktere ga bo mogla vsa narodna stranka glasovati.

Ta sklep je gotovo hvale vreden in nadjati se je od njega najboljšega vspeha. Naj si volilci sami izbere moža, kteremu zaupajo, kakor so to storili že volilci vipavski, izbravši si za kandidata gospoda Mateja Lavrenčiča, čegar kandidaruro bo tudi „Slovenija“ po vsi svoji moči podpirala. Ta sklep je pa tudi li-

beralen, diha pravo svobodo, ker se ne bo vsiloval, kakor je pri naših nasprotnikih, birokratičnih nemškutarjih navada, ki svojim mamelukom kar diktirajo kandidata, za ktere ga mora potem vse glasovati, naj ga pozna ali ne, naj ima zaupanje do njega ali ne. Ob enem se po tem sklepu vzame nemškutarjem največe sleparsko orožje zoper nas, kajti o kandidatu, ktere ga si bodo volilci sami zbrali, pač ne bodo mogli reči, da jim ga sili kaka stranka, kak vodja, kako društvo. Vsak volilec pa, ki se vdeleži shoda in si tam izbere kandidata, bo že po tem zavezan voliti ga in tako se je nadjati, da bomo Slovenci zedinjeni vendar zopet enkrat v glavnem mestu Slovenije postavili moč na volilno bojišče, ktere se bodo naši nasprotniki ustrašili. Ako storimo vsi svojo dolžnost, — toda le edino pod tem pogojem — nam je zmaga še mogoča in Ljubljana zamore dobiti v deželnem zboru zopet zastopnika, na ktere ga bomo smeli ponosno gledati, ki bo javno spričeval, da je Ljubljana še zmiraj — „bela Ljubljana“, slovensko glavno mesto, deželá slovenskih. Na noge toraj vsi, bodimo složni, ker tu ne gre za osebe, tu gre za narodnost našo.

## Politični pregled.

### Avstrijske dežele.

**Z Dunaja.** Grof Audrassy je prišel 14. t. m. na Dunaj, kjer bo pa najbrže le malo časa ostal, potem pa se bode podal zopet na odpust v Terebes. Misli se, da je prišel na Dunaj, da bi cesarju poročal o španjskih

## Podlistek.

### Vrla trojica v pokoju nepokojno sloveča.

V pokoj se je nedavno umaknil na štajarskem vzlasti po svoji že drugič natisnjeni cerkveni zgodovini sloveči profesor dr. M. Robič v Gradcu; na Koroškem (Cf. Tagespost) ne manj sloveči rojak naš K. Robida, gimnazijski profesor v Celovcu; na Kranjskem pa ne manj učeni M. Peternel, doslej profesor na viši realki v Ljubljani.

Matija Robič je bil roj. l. 1802 v Mariboru, duhoven od l. 1825, častni kanonik od l. 1851, bil je ravnatelj gimnazijski, dekan na bogoslovnem učilišču, „rektor magnificus“ na vseučilišču itd.; letos vpokojen z javnim priznanjem.

Karol Robida je bil roj. l. 1804 na Ježici poleg Ljubljane, redovnik sv. Benedikta od l. 1829, profesor matematike in fizike na gimnaziji. Pisal je nekaj po nemški, nekaj po slovenski, n. pr.: „Geistl. Führer der Jugend l. 1846“; „Naravoslovje ali fiziko po domače

zložil“ l. 1849. XI. 8. 123; „Zdravo telo najboljšje blago“, in „Domači zdravnik v navadnih boleznih človeka poleg Huflanda, Rusta, Tissota in drugih“. I. nat. 1854, II. nat. 1861, 12. 240. Entwicklungsgang der Physik von den ältesten Zeiten bis auf die Gegenwart, 1854, Vibrationstheorie der Electricität, 1857; Magnetismus, 1858; Grundsätze einer naturgemässen Atomistik, 1860 itd.

Mihael Peternel je rojen l. 1808 v Novi Oselici, duhoven od l. 1835, služil na Dobravi, v Moravčah, v Poljanah nad Loko, v Šmartnem pod Šmarno goro in v Vodica, zaslovel po izvrstnih zmožnostih in samotež pridobljenih vednostih in realnih znanstvih tako, da je l. 1853 postal realki v Ljubljani ustanovitelj in ravnatelj, kar je ostal do l. 1860, kadar je z Brna za stanovitega ravnatelja ljublj. realke poklican bil R. Schnedar, M. Peternel pa je ostal na njej profesor do konca šolskega leta 1874. — Kdor vé, koliko truda je imel g. Peternel koj pri ustanovitvi, potem v ravnateljstvu, in pomisli, s kolikim vspehom je deloval mnoga leta nekako samouk velikrat samotež; on le vé in more prav ceniti njegove zasluge. Poglejmo nekoliko v izvestja ali let-

nike nove realke v Ljubljani; največ je poleg ravnateljskih pisariti moral sam tudi znanstvene sestavke, in kako umno in primerno so spisani; na pr. l. 1853: Errichtung der k.k. Unter-Realschule in Laibach. Andeutungen zur Vaterlandskunde von Krain; l. 1854: Georg Freiherr von Vega. Biografische Skizze. Zum Andenken seines hundertsten Geburts- und seines zwei und fünfzigsten Sterbejahres; l. 1855: Geografische Skizze des Herzogthums Krain. Lage, Gränzen und Grösse; l. 1856: Geografische Skizze des Herzogthums Krain (Fortsetzung); l. 1857: Andeutungen, wie und von wem die Realschule zu beachten und zu benützen sei, insbesondere in unserem Vaterlande Krain; l. 1858: Schule und Leben, insbesondere Realschule und gewerbliches Leben; l. 1859: Schule und Leben, insbesondere Realschule u. gewerbliches Leben (Fortsetzung); l. 1862: Imena, znamenja in lastnosti kemiških prvin itd. — Ti in drugi spisi njegovi dokaj spričujejo, koliko učenost in spretnost ima imenovani gospod profesor, in javna tajnost je: ko bi bil znal in hotel se z njo ponašati, kakor znajo premnogi manj zmožni, da slovel bi med učenjaki prve vrste tudi M. Peternel.

zadevah in zvedel, kaj cesar o tem misli. Tako poroča „Fremdenblatt“. Ako to novico primerjamo s telegramom iz Madrida: Poslanci zedinjenih držav ameriških, Belgije, Holandije, Laške, Angleške in Nemške so pozdravljali španjskega državnega ministra Ulloa zavoljo pripoznanja madridske vlade, se pač ne moremo ubraniti misli, da bo vlada avstrijska pripoznala Serranovo sistemo. Vendar pa je pomenljivo, da Ruska in Avstrija najdalje odlagate pripoznanje madridske republike.

Linški škof se je zopet pregrešil zoper državne postave. Ustavoverskim listom se namreč telegrafuje iz Linca: „Škof Rudigier je birmajoč v Reickersbergu zopet politično pridigoval in rekel: „Je velika stranka v Avstriji, kateri se je posrečilo poslati svoje zastopnike v postavodajalne zборе, da verl sovražne postave kujejo in sklepajo“. V nekem političnem pregledu je dalje ta škof o Avstriji rekel, da so se v nji za letom 1866 žalibog dajale postave, ki se s temeljnimi načeli katoliške vere nikakor ne zlagajo. Kaj ustavoverci z linškim škofom počenjajo, to je že skoro — zelo komično. Že leta in leta ga tožijo in opravljajo po svojih časnikih. Še se pričajo, je li škof prišel že v preiskavo ali ne, in že ga vnovič denuncirajo! Da se tega le ne naveličajo!

**Tirolska.** Volitev namesto državnega poslanca Prato-a, ki je svoj mandat položil, se bo vršila 20. t. m., kandidat pa menda še ni nastavljen.

**Ogerska.** Gosposka zbornica je 13. t. m. najvažnejše točke inkompatibilitetne postave sprejela, ob enem pa udom štirih duhovnih uradov pasivno volilno pravico zopet podelila. Da-si se je vsa volilna postava zelo naglo obravnavala, se vendar niste mogli zbornici sporazumeti, ker je bilo zborovanje sklenjeno. Postava tedaj še ne bo mogla zadobiti cesarskega potrjenja.

#### Vnanje države.

**Pruska.** „Narod. Allg. Ztg.“ pravi, da nemška vlada še ni pripoznala oficijelno madridske in da je ta novica na vsak način prekmalo se razširila, pristavlja pa, da se bo to vprašanje kmalo rešilo.

**Francoski** listi govore o Bazainovem begu kakor o politični dogodbi. Vendar pa se ne more misliti, da bi Bazaine na Fran-

— Znano pa je, da v novejši dobi se mu niso puščali predmeti, v katerih je bil posebej izvedenec in iznajdenec, na pr. fizika, kemija, geometrija itd., in ravno ona sprememba mu je zadnji čas najbolj z nadlogami obteževala učiteljski stan. — Taki možaki se nekdanj v pokoj niso devali brez kacega očitnega priznanja ali poslavljenja. Vemo pa, da g. profesor nikdar ni gledal na to, in prepričani smo, da bode bodočnost še le prav sodila njegovo delovanje pri ljubljanskih realnih šolah, upamo, da bode še dokaj trdni g. M. Peternel šolski pokoj svoj vžival prav nepokojno, t. j., da bo izvrstne svoje vede in znanja marljivo obračal tudi v prihodnje svojemu narodu v djanski prid ter domovini slovenski na slavo. — In cesar smo si svesti posebej kranjski Slovenci o vrlem M. Peternelu, tega se nadjamo tudi o unih dveh učenjakih, slovečem dr. Robiču in prof. Robidi, — ktero čustito trojico naj toraj cerkvi in domovini v pokoju vendar nepokojno v povedanem smislu mili Bog ohrani še mnoga leta!

Resnicki.

coskem še kdaj prišel na politični oder. Najbrže bo šel na Španjsko. Bazaine in Serrano bi bila ravno dva prava, ki bi pomagala Izabeli zopot do prestola, ker je blagodušna do brotnica Bazainova. Po dogodbah v Mehiki pa smemo zares dvomiti nad značajem in odkritosrčnostjo Bazainovo, toraj bi se utegnila tudi Izabela pri tem opeči.

**Na Laškem** postaja nered čedalje večji. Iz Rima poroča telegram: Nek človek je poslanca Massarija — ministerijalne stranke — javno na cesti napadel in ga nekoliko ranil. Bil je zgrabljen. Vzrok temu je boje maščevanje, ker hudodelnik po posredovanji Massari-ja ni dobil službe. Svoboda napreduje.

**Iz Španjskega** se vnovič poroča, da so v bitvi pri Oteji zmagali Karlisti.

### Izvirni dopisi.

**Znad Kamnika** dné 11. avg. Čem bolje pritiskajo na duhovščino od ene, tem bolje jo česté od druge strani. To spričujejo med drugim nove maše, ki jih obhajamo toliko sijajnejše, kolikor redkejše so od leta do leta. Da, nova maša pri vernih Slovencih je splošno duhovno veselje, prav naroden praznik. Dalječ na okoli govori ljudstvo o njej že mnogo prej, nego se vrši. Vse živo je tam, kjer jo praznujejo. Deklice spletajo vence in marsikateri utripa mlado srčice zdihajoče: Vedi Bog, bodem li povabljen tudi jaz ali ne! Fantje sekajo, ljubijo, postavljajo velikanske mlaje, z zastavami in venci okrašene. Sosedje in daljni, vsi hočeje takrat biti z novomašnikom v rodu, da se vdeleže redke svečanosti. Žene in možje iščejo po skrinjah najlepši obleke, ki so jo hranili od poroke sem za slavni dan. Na dan prihajajo stari častitljevi zlati in srebrni pasovi, katere si opašejo malo malo kedaj. Okoli hiše novomašnikove vse mergoli in gomzi. Za obilne goste pripravljajo, snažijo, čedijo, belijo; najboljši vol, tolste telela morajo iz hleva, žito pa v mlin. In med ubogo perotnino kako mesarsko klanje, kaka morija! Časi silnega Atila so senca proti temu polomu! — Streljanje, zvonjenje, kakor znajo le slovenski mladenči, naznanja naposled slovesni dan. Kako veličastno je videti, kedar v dolgih vrstah krasne družice, na vso moč praznično opravljeni svatje z veselimi obrazi in duhovni tovarši v cerkveni opravi, vsi pa s cveticami v rokah, peljajo novomašnika med gromenjem možnarjev in petjem ubranih zvonov skozi nagnjeteno množico v cerkev! Rimske zmagovalce so štirji belci peljali v Rim med krikom in vriskom veselega ljudstva, a nobeden ni čutil duhovnega veselja, kakoršno prešinja pri takem sprevodu novomašnika in spremljevalce njegove. In ko dobri oče, blaga mamica sina, ko bratje in sestre vidijo brata svojega pred altarjem, kdo opiše čutila, ki pretresajo takrat njih serca! — Če se pa vse to godi v mestu, kjer dandanes že ex offio ne sme biti brez novošegne inteligencije, kdo more tajiti, da je prikazen ta posebno znamenita? To smo doživeli dne 9. avg. v Kamniku, kjer je č. g. F. Rozman s Podgorja, pičle pol ure od imenovanega mesta, obhajal prvokrat daritev nove zaveze. Reči moramo, da je bila slovesnost v vsakem oziru sijajna. Med svati je bil cvet in dika Kamniškega meščanstva. G. župan z milo soprugo, vrlo tetiko ali botrico g. novomašnika, gg. Debevec, Murnik, Rode, oba ključarja in drugi so se odlikovali med njimi. Družice so bile iz naj odličnejših družin, kakor, da le nekatere omenim, iz Prašnikarjeve, Debevčeve, Hostnikove itd. Kar je lepega in

veljavnega v Podgorju, bilo je pričujoče. Strmel bi bil tujec nad krasoto narodne noše, kolikor je je še ostalo, zlasti pri ženstvu.

O cerkveni slovesnosti kratko omenimo, da se je vršila častitljivo in v najlepšem redu. Zunaj in znotraj je bila cerkev primerno ozaljšana z napisi, in zelenjem, venci itd.

Samo eno opomnimo, toda med nami naj ostane: Kamničanje, razjezite se enkrat in postavite mesto tako zvanega vél. altarja družega novega, primernejšega vaši prelepi cerkvi! Saj zato ni treba družega, nego da sežete nekoliko globokeje v žepe, in nekteri izmed vas imate jako velike in polne. — Rovski gospod, čast. Ko z ma Pavlič je čvrsto razkladal opravila duhovskega stanu in o tej priložnosti šibal današne brezvrstvo in sedanje verske zmešnjave. Godbo, moške in mešane zборе je g. J. Filic hvalevredno vodil in s tem ne malo pripomogel, da je bila cerkvena svečanost tako odlična in spodbudna. Preč. g. dekan J. Križaj, kteremu gre zaslužena hvala za vsestransko lepo vredbo cerkvene svečanosti, pogostil je duhovnike do litanij. Potem pa hajdi v prijetno Podgorje! Res šegavi dež je ta dan burke uganjal, a čemu so konji in vozovi! Elegantne kočije in složni koleseljni neprenehoma drdrajo sem ter tje. Podgorje jih še nikdar ni videlo v tolikem številu. Že od dalječ visoke, tenke smreke kažejo kraj veselja, neprestani strel pa sprejema goste, ki se jih je sešlo mnogo nad 100. V šotorih, na podu, za bolj zmerzujene v hiši, pričelo se je radovanje, vedno splošnejše, živahnejše. Vrstile so se napitnice in pesmi. O takih prilikah slovenska gerlica obhaja veselje in slavo ter kaže, da kri ni voda. Slov. pesmi, toda starejše, ki se narodu prilegajo zbog mičnega, lahkega, narodnega napeva bolje, nego novejše, ki so nekako preumetne in zvite, tako rekoč očarajo pevce in poslušalce, da naposled postane vsa zbrana množica en sam velikanski kor.

Iz marsikterih nježnih ustic se je lepo razlegalo: Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo! Oj da bi bilo res tako!

Toda pozno je. Gostje in svatje se začno razhajati. Tudi mi stisnemo novomašniku roko s toplo željo: Bog te ohrani mnogo let v čast Božjo in radost naroda slovenskega! Vi pa, vrli Kamničanje! ne pozabite dne 9. avg., ko ste složni in verni obhajali katoliško slovesnost in s tem pričali, da ste verni, trdni katoličani in Slovenci, katerih zvestoba se tako malo gane, kakor „mali grad“ sredi vašega mesta. Pod tem praporom bomo vselej zmagovali. Živeli, da se zopet vidimo!

**Iz borovniške okolice,** 14. avg. (Slabo stanje naše županije.) Že večkrat sem se namenil žalostno stanje naše županije nekoliko pojasniti ter ljudstvu oči odpreti, da bi sprevidelo, v kako revnih okolnostih da stoji, in da bi si pomagalo, ker ima vzlasti v sedanjem času župan ali županija velik vpliv na blagor cele soseske in države. Župan ima veliko nalogo vse v prid sebi izročene občine obračati. A pri nas ni tako. Naš župan je le zato, da ima ime občinskega predstojnika, za občinski blagor mu je malo več mar, kakor za lanski sneg. Nas župan se boji vsacemu zameriti se, ki ima kak žvenk v žepu ali kaj več premoženja, sosebno pak se boji kacega gospoda z dolgo suknjo nemški govorečega. On tudi nemškutari, kar se razvidi iz tega, da se, dasi po rodu Slovenec, nikoli slovenski ne podpiše, ampak se kar nemški zakreše, češ, ima več veljave, in da on, kakor se je sam izustil, le nemške časopise bere, slovenskih

pa ne razume(!). Kadar kaka komisija pride, jo župan meni nič tebi nič kar strani pobriše rekoč: „Se bojim zameriti“.

Žalostni nasledki, ki se zadi slabe županije zmerom bolj kažejo, so, prvič slaba pota. O kako se je naš ranjki župan, g. J. Drašler, ki je znabiti košček svojega življenja žrtvoval za blagor ljudstva, trudil za dobra pota. Ljudje so res prej godrnjali čeznj, zdaj pa pravijo: „Ranjega župana manjka, ki je skrbel za naše blagostanje; kdo pa zdaj kaj za nas skrbi in žrtvuje? Zatoraj zemljica mu bodi lahka! Pota, katera sem prej omenil, so taka, da se Bogu usmili! Ako se človek pelje, je v nevarnosti, da bi mu drobu vun ne vrglo, kdor pa ni trdnega zdravja, se ne sme peljati. Mostovi so bili do zdaj vsi polomljeni. Da se pa kantonske ceste nekoliko bolj popravljajo, je vzrok to, ker župana cestni odbor zmerom pritiska, nekaj pa tudi zato, ker se sam največkrat po nji pelje ter boji, da bi se mu njegova kočija ne polomila. Kar se pa tiče tožeb in družih sodnijskih reči, vse njegov pisar opravilja, dasi tega ni zmožen. V pisarni se kregajo in kavsajo, kakor v gostilni. — Pisar nij v stanu ni enega spisa v slovenskem jeziku dobro skovati, še manj pa nemškega. Njegova kljukasta pisava te bode v oči zbodla.

Dohodkov županija pod tem mehkužnim županom nima nobenih; kolikor jih še je, bodo počasi vsi odpadli. Prej je imela županija dohodščine, n. pr. pri ženitvah, zidanji hiš itd. A zdaj je šlo vse po vodi. Ako bogatin hišo zida ali se ženi, se ga boji prašati, revež pa že tako ne more nič dati. Ako pojde tako naprej, bodemo kmalo v dolgove zabredli. Pisarči navadno dobe svoje plače vsaki mesec, pri nas pa, ker se nima denar kje jemati, mora pisar mesece in mesece čakati na milost, kedaj da mu bode kdo kaj obljubil in pred noge vrgel. Ker ima županija še nekaj dohodkov od lova, kmetje zmerom vpijejo: „Vsaj imate dohodke od lova“. O kaj koristi to, ko naenkrat sto rok nanje molí; sem nekaj tje nekaj, da nazadnje pa nikjer nič ni. —

Kadar se ima zborovati, se pokličejo vsi možje. Prej in potem ima kdo kaj povedati, a ko se zboruje, vsem sapa besedo vzame. Le dva moža imamo, ki resnico branita; zategadelj pa nista kaj prijatelja županova. Imamo še nekega tretjega, kateri nima nič pri tej reči in ga še nobeden župan ni k zboru povabil. A pri tem županu ima ta mož prvo besedo; brez njega se ne more nič sklepati, ker je tak učenjak, da se še podpisati ne zna. Kako neotesano on govori, si lahko mislite. Pozabivšega priti v zbor ga veli župan še enkrat poklicati. To čast pa ima ta visoki mož zato, ker so si po tej ali po drugi strani v zlahti. Tudi pri volitvah se taka godi. Kar nekateri veljavni možje rečejo, to mora biti, in ubogi kmetič pri durih stoji ter si ne upa razodeti svojih miselj. Ako se izvoljenemu ne ljubi tega posla prevzeti, se kar odpové.

Skoro bi bil pozabil, da je naš g. župan tudi okrajni šolski svetovalec, a ne vem, če je bil še katerikrat v šoli, odkar je izvoljen, akoravno je tega vže pol leta minulo. Iz tega se razvidi, kake nerodnosti se pri takem županovanju godé celej soseski v pogubo.

Torej možje na noge! Pomoči nam je treba! Dobili jo bode, ako se podvigate napraviti novo volitev. Skrbite, da ne bode rok križem držali in molčali pri volitvi. Potem si znate izvoliti može, kateri bodo skrbeli za vaš blagor in vaše blagostanje. Geslo naj jim bode: *Vse za vero, domovino in cesarja!*

**Iz med gora, 14. avg. □ Slovenija** je pokopana! Nemški listi namreč pišejo, da so „Mladoslovinci“ spoznali, da je misel zedinjene Slovenije utopija, in mora že res biti, saj se vé, v kaki ozki dušni zvezi stoji „narodna tiskarna“ z nemškimi centralisti. „Narod“ sam proglašá „ustavovernost“ kot naj-novejši program.

Toliko časa smo se toraj zoper krivično nam ustavo bojevali, da smo postali trdi ustavoverci! Stvar bi bila smešna, ko bi tako žalostna ne bila. Quousque tandem Vošnjak! O izdajalci! ali ne pride kmalo angelj z mečem, da nas zapodi iz narodne hiše?! Rodoljubje slovensko, toliko hvaljena inteligencija, kje si? Ali res nimaš nobene lastne misli, nobenega lastnega prepričanje, da si pustiš vse oktroirati, kar se Vošnjakovi zmedeni glavi spobjubi? Ali ni nihče zapazil skoka, ki smo ga iz federalizma v centralizem naredili? Ali se nihče ne ustavi temu početju? Žalostne misli me obhajajo, obupujem nad demokratizmom, kajti sprevidjam, da masa le „schlagworte“ lovi, in bistva ne preiskuje. Za agitatorjem vse leti, če jih pelje tudi v pogubo! Vriva se vprašanje: Kak razložek je med demokratizmom in demagogijo? Zares, slovenska inteligencija, ti hočes spoštovanje; moja malenkost ti ga odreče, ker ne vidiš, kaj se godi, ker ne zaviraš izdajalskega, početja „mladoslovenske“ koterije! Pri vsem tem pa Slovenija še ni zgubljena; kajti ljubezen do naše zedinjene domovine je že tako vkoreninjena, da je vsa „mladoslovenska“ ustavovernost več ne izpulí. Ljubezen do naše svobode in neodvisnosti še živi v mnogih srcih, in ni še pri vseh s puhlim liberalizmom preglušena.

Upajmo, da bodo zdravi nazori tudi pri nas, kakor pri Čehih, prevladali. Kar nas je še neokuženih, ostanimo zvesti domovini, in ustavimo se z zedinjenimi močmi navalu „naj-novejšega, slovenskega ustavoverstva!“

## Domače novice.

Ljubljana, 18. avgusta.

(Iz zadnjega shoda pol. društva „Slovenije“) poročamo še sledeče: Podpredsednik gosp. dr. Costa naznani, da je v zadnjem zboru društva sklenjena peticija rokodelcev in obrtnikov do ministerstva zaradi dela po naznilnicah že sestavljena in se zdaj podpisuje in potem odpošlje. — Za tem omenja naglo umrlega čast. gosp. dekana Rozmana v Konjicah, vrlega domorodca in poštenjaka, čegar zguba se ne dá nadomestiti. — Gosp. Murnik je govoril o vžitninskem davku, kterege pride na Ljubljano 9 milijonov goldinarjev. Ta davek vse prebivalce močno tlači, toraj predlaga resolucijo, naj se v Ljubljani kot zaprtem mestu odpravi. Resolucija se je enoglasno sprejela. — Druga točka o najnovjšem spisu Palackega se je odložila za prihodnji mesečni shod.

(Porotniška obravnava) zoper znanega Antona Petavarja, ki je zlasti po ribniški okolici lahkoverne ljudi sleparil in peharil za denar, se je včeraj pričela in bo trajala kake 4 dni, ker je blizo 70 prič povabljenih. Več o obravnavi bomo povedali, ko bo končana. Poslušalcev je bilo toliko, da so se tla sodnijske dvorane kar šibila in se je bilo bati, da bi se ne podrla. — Pri tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi spregovorili resne besede s sodnijskim predsedništvom zaradi te dvorane. Ne haja veliko prič in poslušalcev, premajhna, je tudi že tako slabega značaja, da je vselej, kedar je količkaj polna, največa nevarnost, da

se ne bi podrla, in ne spustila poslušalcev zatočenca, prič, sodnikov, državnega pravdnika, zagovornika in porotnikov doli v I. nadstropje. Tudi mostovž, ki pelje do nje, se podaja kakor verižen most ali vrv, kedar je več oseb na njem. Ali bi se to ne dalo popraviti ali pa obravnave prestaviti drugam, n. pr. v prostorno, a prazno dvorano v Križankih?

(Odbor ljub. tiskarjev) je napravil v gostilnici „pri zvezdi“ (vulgo Balant) na Poljanah od 15. t. m. počenši keglanje na dobitke v prospeh bolnih členov tega društva. Omenjamo memo gredé na slovnično napako „k zvezdi“, ktera stoji na vabilih; dalje, če se ne motimo, ima g. Piccolli lekarno „k angelnu“, in g. Trdina, štacuno „k vencu“, mesto „pri“ itd., pomote, ki so oziroma na napredovalno slovenščino v sredi glavnega mesta neodpustljive!

(„Sokolova“ 10. letnica), ni bila 15. t. m. ampak zaradi nekkih zadržkov bo še le meseca septembra. Mesto tega se je napravila 15. t. m. zvečer v čitalnični restavraciji domača zabava s petjem in godbo.

(Vstal od mrtvih). Minulo je pet let, kar je šel v Ameriko trgovec H . . . . iz K . . . . ., ter zapustil tu ženo z 2 otroci. Žena njegova ga ni ravno zelo pogrešala, ker je v kupčiji imela večjo srečo, ter sploh bila varčna. Čez 1 leto zvé, da je njen mož umrl v Ameriki, pripovedovali so ji to tudi ljudje v Trstu, vračaje se iz Amerike. Kdo bi tedaj ženi prišteval, ktera je bila še dosti trdna, da bi je ne smel snubiti drug mož, s katerim je po daljši znanosti sklenila, da bosta oba poterpežljivo prenašala slasti in težave zakonskega stanu. Dan sta slavila minulo saboto s pojedino. Mlada žena je pripravila, kar je zamogla napekla, ocverla, skuhalo, da je bilo veselje. Že so sedeli vsi za mizo, kar stopi v sobo mož, v obleki jako zanemarjen, bliža se k mladi ženi, — ne brigaje se za družino, jo pozdravlja kot svojo soprogo, poprašuje po otrocih; — ona v njem spozna svojega moža, in kmalo bi bila omedlela. Ženin, vide, kaj se godi, je tiho zapustil sobo.

(Banke „Slovenija“) občni zbor, ki je bil včeraj popoldne v čitalnici ljubljanski in o katerem bomo prihodnjič obširnejše poročali, je bil, kakor je bilo zavoljo važnosti dnevnega reda pričakovati, jako dobro obiskan in precej vihare. Sklenijo se je, da se vplača 15 procentov in sicer v treh obrokih. Ta predlog je bil sprejet le z majhno večino glasov, ker so mladoslovinci in nekteri drugi zahtevali, da ima banka stopiti se s „Slavijo“ ali pa likvidirati. Tako je banka „Slovenija“ rešena propada in ker so pijavke odpravljene, se je nadjati dobrega napredka. Bog daj sreča!

## Razne reči.

— Kaj pa bo zdaj? Jezuit o. Faller, bivši profesor fizike v Švici in v Feldkirchu, je imenovan za ministra bogočastja republike Ekvador v južni Ameriki — ki je večja kakor Avstrija, ter je službo že nastopil.

— Strašen požar je v nedeljo 9. t. m. uničil v moravski in nemški Huzovi na Moravskem več kakor 186 hiš. V moravski je poginilo v ognju 12 oseb, ki so se poskrile po kletih in tako zadušile. V nemški Huzovi je pa žalostno poginil 60leten starček v plamenu. Škoda znaša pol milijona. Prebivalci obeh mestic so revni tkalci in zdaj v največem pomanjkanju.

— Zvestje državne višje realke v Ljubljani ima sostavek „Ueber die Inhaltsberechnung der Fässer“, spisal J. Perbuč. Učencev

je štela 369, konec leta pa 309; toraj 67 manj od gimnazije; umrla sta med tem le dva: L. Jombart iz IV., in H. Sluga iz I. razreda. Učiteljev za redne nauke bilo je 16. Izmed teh odide razun Berbuča in Fingerja tudi prof. Fr. Wastler, in sicer v Linc. Nekako pogreša se v letnem sporočilu to, da se ranjkemu prof. in pisatelju A. Lesarju razun kronike ni spregovorila nihi besedica v spomin, kar je vendar hvale vredna navada o tacih prilikah bila doslej povsod!

— Živko Vukasovič, profesor in člen jugoslovanske akademije, roj. l. 1829 v Beravcih v Slavoniji, je nagloma umrl. Bil je v Oseku, Križevcu, na Reki, najdalje pa v Vinokovcih na Hrvaškem profesor, v poslednjem mestu ravnatelj gimnazije. Ranjki je bil izurjen učitelj in odgojitelj, iskren prijatelj mladine, strog in priljubljen učencem in profesorjem. Spisal je več šolskih knjig, n. pr.: „Životoslovje“ (1863), „Rudoslovje“ (1864), „Naravoslovje“ (1865), 2 računici za spodnjo in gornjo gimnazijo in več drugih. V Vukasoviču izgubi jugoslov. akademija izvrstnega člana, narodno šolstvo marljivega sodelalca, mladina hrvaška pravega prijatelja, narod hrvaški pa vernega sina. Lahka mu zemljica!

— Ključar — cesar. One dni pride ob 11. uri po noči na glavno stražnico v Pragi 22 let star ključarski pomočnik, ter prosil, naj ga puste vojaki k poveljniku. Ko ga puste, je očital poveljniku, zakaj ne veli vojaku kričati v orožje, ker je on prvi cesar v Evropi. Spoznali so, da je revež zblaznil, ter ga odpeljali v norišnico. Tu jim je grozil, da ostro kaznuje vojake, ki tako delajo s suverenom.

— Dim škoduje. Smo na Nemškem. V poštnem vozu sedi elegantna dama ter gladi v naročji svojega psička. Nasproti nji priprosti kmet, ter zadovoljno kadi pipico. Kar dama zakliče: „Ne morem dima prenašati; v c. k. nemški pošti se prepoveduje kaditi“. — Kmet meni nič, tebi nič, tiho vtakne pipo v žep. — Čez nekaj časa ustavi kmet kočijaža ter mu pravi: „Sem tu v c. k. nemški pošti, ali v — hlevu?“ ter s prstem kazaje na psa še pristavi: „V c. k. nemški pošti je prepovedano pse s seboj jemati, jaz ne morem pasjega puha prenašati“. Ker se dama ni hotela ločiti od psička, morala bi po ukazu kondukterja izstopiti. To je bilo za damo vendar enmalo preveč. Poprosi kmeta, naj odstopi glegé psička, nasprotno mu ona dovoljuje kaditi. Za splošno zabavo pričujočih je bil predmet sprejet. Kmet je veselo iz pipice pušil, dama pa gladila svojega psička.

— Nevesta obešenca. V Parizu se je nedavno pripetila ta-le nenavadna dogodba. V neki ulici je živela poštna rodovina, toda revna, ki je imela edino 25letno hčer. Sklenila je, da se zaradi nervoznih bolečin nikdar ne omoži. Deklica je bila lepa. Tako je vse snubače odbila, samo enega, po imenu Harmanta, ni se mogla iznebiti, kamor je šla, povsodi sta se srečevala. Necega večera se zopet v bulonjskem gozdiču srečata. Harmant ji naravnost pové, da če ga ne vzame, se bo obesil. Deva steče pred strašanskim snubačem. Po noči jo doma primejo strašanski krči, v glavi se ji je mešalo. Videla je jasno svojega snubivca, kako se je obesil na drevesu, na tistem kraju, kjer je govorila ž njim. Hotela ga je rešiti, toda še le zjutraj se je umirila. Vstane in se obleče ter odide vun. Ker se ne vrne dolgo, jo gredo iskat ter jo najdejo v bulonjskem gozdiču sedé pod hrastom in drzé v naročji mrtvega Harmanta z vrstico okoli

vratu. Storil je res, kar je rekel dekletu. Le s težo so jo odpravili v norišnico.

### Razpis učiteljskih služeb:

Na Kranjskem: V Ihanu učiteljska služba z letno plačo 450 gl., v Zalogu pa učiteljska služba z letno plačo 400 gold. in prostim stanovanjem. Prošnje do 6. septembra t. l. pri krajnem šolskem svetu v Ihanu in Zalogu. — Na dvorazredni dekliški šoli v Kamniku služba dekliškega učitelja, letne plače je 500 gl. in 80 za stanovanje, in dekliške učiteljice, l. plače je 400 gl. in 31 gl. 50 kr. Prošnje do konca avgusta t. l. pri pomnoženem krajnem šolskem svetovavstvu v Kamniku. — V kočevskem šolskem okraji se razpisujejo učiteljske službe tudi v Morovčah, l. pl. 450 gl., v Ribnici drugega učitelja l. pl. 500 gl., v Lašičah, v Sodražici in Laškem potoku po 400 gl. podučit. Prošnje v 6 tednih pri dotičnem krajnem šl. svetu. — Na 4razredni ljudski šoli v Vipavi učiteljska služba, plače je 500 gl. in 100 gl. za šolsko vodstvo; prošnje do 30. avg. pri c. k. okrajnem šolsk. svetu v Postojni — V Fužinah (Weissenfels) z l. pl. 400 gl. Prošnje do 31. avg. pri okrajnem šolsk. svetu v Radoljici. — Na enorazredni ljudski šoli v Boštanji (kerškega šl. okraja) učitelj. služba z l. pl. 500 gl. Prošnje do 15. sept. pri krajnem šl. svetu v Boštanji. — V kočevskem mestu služba nadučitelja in šolskega ravnatelja z l. pl. 600 gl. z oprav. doklado 100 gl. in 80 gl. za stanovanje, oziroma pa služba drugega učitelja z letno plačo 500 gl. Prošnje v 6 tednih pri krajnem šolskem svetu v Kečevji.

### Listnica opravištva.

G. Ed. J., kapl. v V.: Dar prejeli. Hvala!

### Umri so:

7. avg. Anton Regina, delavec, 26 l., za pljučno sušico. — Marija Stresen, nakladavsk otrok, 2 l., za oslabiljenjem pljuč. — France Mlakar, delavsk otrok, 5 l., za mrzlico. — 8. avg. Ana Rupert, zasebnica, 72 l., za pljučnim oslabiljenjem. — Marijeta Trdina, delalka, 71 l., za oslabiljenjem. — Leopold Kirschner, konduktersk otrok, 10 m., za božjastjo. — 9. avg. Marija Podkrajšek, žena mag. nadz., 44 l., za pljučno sušico. — France Breskvar, otrok del. vdove, 1 l., za drizgo. — Martin Suhar, krojač, 33 l., za oslabiljenjem. — 10. avg. Ana Boz, postreščekov otrok, 1 l., za vnetjem vratu. — Marija Jungwirth, lovecva vdova, 75 l., za rakom v želodcu. — Franciška Hribar, inšt. reva, 74 l., za oslabiljenjem črev. — 11. avg. Adolf Gačnik, krojašk otrok, 2 m., za prehlajenjem črev. — Tomaž Glančnik, okr. glavar v pok., 85 l., za oslabiljenjem. — 12. avg. Pavla Rožnik, otrok adjunktov, 2 l., za božjastjo. — Evelina Planinec, želez. uradnika otrok, 5 m., za drizgo. — Franciška Kukulj, gostišk otrok, 3 l., za pljučnim oslabiljenjem. — Urban Rant, usnjar, 51 l., za prisadom v črevih. — Gašpar Sebavec, delavec, 49 l., za vodenico.

13. avg. Reza Rozin, delavca otrok, 4 l., za pljučno sušico. — Fmilija Kovačič, postreščeka otrok, 2 l., za pljučnim oslabiljenjem.

### Eksekutivne dražbe.

19. avg. 3. Jež. Knific-ovo (610 gl.) v Kranji. — 3. Jož. Bezljaj-ovo iz Bičja (710 gl.), — 3. Marije Zalar-jevo zapuščina (9986 gl.), obe v Ljubljani. — 3. Jan. Šilar-jevo iz Bistrice (2155 gl.) v Radolici. — 3. Jan. Jurešič-ovo iz Češnice (616 gl.) v Krškem. — 3. Mar. Žitnik-ove (1560 gl.) v Ljubljani. — 3. Andr. Koršen-ovo iz Češnjevce (667 gl.) v Krškem. — 3. Fr. Gris-ovo iz Pijave gorice (1695 gl.) v Ljubljani. — 3. Tom. Špenko vo iz Huj (680 gl.) v Kranji. — 3. Sim. Pavšer-jevo iz Bizovika (250 gl.), — 2. Jož. Legat-ovo iz Kosez (380 gl.), — 2. Fr. Šušteršič-ovo iz Tomišelja (2548 gl.), vse v Ljubljani. — 2. Mat. Kobal-ovo iz Planine (7825 gl.) v Vipavi. — 2. Marj. Varl-ove iz Zapog (1400 gl.) v Radoljici. — 3. Jož. Hočevlar-jevo iz Pijave Gorice v Ljubljani.

20. avg. 1. Jan. Frice jevo iz Nemške Loke (440 gl.), — 1. Mar. Stonič-eve iz Koprivnika (755 gl.), obe v Kečevji.

### Telegrafične denarne cene

17. avgusta.

Papirna renta 71.40. — Srebrna renta 74.55. — 1860letno državno posojilo 106.75. — Bankine akcije 973 — Kreditne akcije 242.75. — London: 109.65. — Srebro 103.65. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.79.

### Denarstvene cene.

14. avgusta.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta . . . . .		71.80	73.90
5% renta v srebru . . . . .		74.80	74.90
Srečke (lozi) 1864. l. . . . .		99.25	99.25
" " 1860. l., celi. . . . .		107.25	107.35
" " 1860. l., petinke . . . . .		111.50	111.50
Premijski listi 1864. l., . . . . .		133.50	134.—
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5% . . . . .		93.50	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5% . . . . .		86.50	—
Ogerske po 5% . . . . .		78.25	78.75
Hrvaške in slavonske po 5% . . . . .		79.—	78.—
Sedmogradske po 5% . . . . .		75.—	75.50
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke . . . . .		973	975
Unionske banke . . . . .		125.25	125.50
Kreditne akcije . . . . .		244.50	244.75
Nižoavstr. eskomptne družbe . . . . .		900.—	905.—
Anglo-avstr. banke . . . . .		155.75	156.—
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gl. a. v. . . . .		159.—	159.50
Tržaške " 100 " k. d. . . . .		106.—	106.50
" " 50 " " " . . . . .		52.—	53.—
Budenske " 40 gl. a. v. . . . .		25.—	25.50
Salmove " 40 " " " . . . . .		31.—	32.50
Palfi-jeve " 40 " " " . . . . .		25.50	26.50
Clary-jeve " 40 " " " . . . . .		28.50	29.50
St. Genois " 40 " " " . . . . .		24.—	25.—
Windischgrätz-ove " 20 " " " . . . . .		18.50	19.50
Waldstein-ove " 40 " " " . . . . .		—	—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini . . . . .		5.23	5.25
Napoleonsd'or . . . . .		8.77 1/2	8.78
Srebro . . . . .		103.40	103.60

## Razglas.

Ker c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica v Gradci sedaj tudi premakljive stvari vsake vrste proti ognju zavaruje, si šteje podpisano vodstvo v čast zdaj ob času žetve p. n. gruntne posestnike na **zavarovanje poljskih in senožeških pridelkov proti ognju** posebno opomniti.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se v pisarnici vodstva v Gradci, Sackstrasse št. 29, pri glavnih zastopništvih v Celovcu in Ljubljani, kakor tukaj pri okrajnih zastopništvih, koder se tudi opravilna razjasnila z največo radovoljnostjo podelijo.

(41—2)

### Vodstvo vzajemne zavarovalnice v Gradci.